

20 november 2016 Christus Koning

Broeders en zusters, op deze laatste zondag van het kerkelijk jaar viert de kerk het koningschap van Christus. Uitkijkend naar Gods toekomst mogen wij erop vertrouwen dat zijn Rijk eens tot voltooiing zal komen en dat er eens een eind zal komen aan alle kwaad en onrecht. Hij nodigt ons uit onze harten voor hem te openen en het zaad van zijn Rijk te laten groeien in ons binnenste. Vaak hebben we ons hart gesloten voor hem in ongeloof of liefdeloosheid. Erkennen we dan in stilte onze zonden om het mysterie van de eucharistie waardig te kunnen vieren.

Broeders en zusters, op het feest van Christus Koning gaan onze gedachten onvermijdelijk naar de koningen van onze tijd die meestal presidenten worden genoemd. De presidentsverkiezingen in Amerika en de daaraan voorafgaande campagne hebben ons heel wat te denken gegeven over het profiel van een staatshoofd en een regeringsleider en over de manier om de meest geschikte kandidaat voor dat ambt te vinden. Waaraan moet een goede leider voldoen en hoe vinden we hem of haar? Er lijkt wereldwijd een tendens te zijn om de nadruk op de belangen van het eigen volk te leggen en de internationale samenwerking en solidariteit minder aandacht te geven. De moderne koningen zijn mensen die via de moderne media zich met korte krachtige boodschappen tot hun volk richten. Ze verstaan de kunst zichzelf aan te prijzen. Maar hebben ze ook de wijsheid om op te komen voor het algemeen belang en met name voor het belang van hun meest kwetsbare landgenoten?

Ook in de Bijbel gaat het vaak over koningschap. Als Israël in het beloofde land is gekomen wordt het geleid door tijdelijke aanvoerders die zich gestuurd weten door Gods Geest. Als het volk dan toch om een echte koning vraagt, wijst God dat in eerste instantie af. Een koning wil zijn macht versterken en kan daarvoor het volk onderdrukken. Er is voor jullie maar één echte koning, zegt de profeet Samuel, en dat is God. Wees trouw aan Hem en aan zijn wet, dan zal het je goed gaan. Maar het volk wil toch een zichtbare koning en uiteindelijk wordt Saul aangewezen en later David. Hij is de vorst naar Gods hart, zo horen we in de eerste lezing van vandaag, en hij wordt dan ook tot koning gezalfd. Hij mag Gods idealen zichtbaar vertegenwoordigen: een herderlijke vorst, die opkomt voor gerechtigheid en vrede en die de arme en behoeftige te hulp komt.

Maar het principe blijft staan: de enige echte koning is God zelf. Van hem komt alle regeringsmacht, zo benadrukt de apostel Paulus, Hij geeft daartoe bekwame mensen de volmacht om zich tijdelijk samen met anderen in te zetten voor de orde en het recht en de menselijkheid in een land. Het is een beperkte en ook door democratische organen gecontroleerde macht. Absolute macht is gevaarlijk, menselijke autoriteit moet altijd tegenspel en beperking kennen. Sommige koningen zullen uiteindelijk vooral hun eigen voordeel en aanzien willen vergroten. Mensen zijn nu eenmaal mensen, ze hebben allemaal hun tekortkomingen. Er bestaan geen volmaakte koningen, ze zullen net als koning David hun fouten moeten kennen en erkennen. We zullen in mensen altijd teleurgesteld worden, maar we mogen blijven vertrouwen op de eeuwige Koning die de hele wereld in zijn hand houdt.

Onder de psalmen die wij hier in het klooster dagelijks zingen, komt een heel aantal voor die Gods koningschap bezingen. Het gaat daar over de stabiliteit van zijn majesteit en zijn gezag, over zijn rechtvaardigheid, want in het oude oosten was de koning ook de rechter. Hij is de koning boven alle goden, de enige die door de hele aarde geprezen en gevierd wordt. Hij is ook de heilige wiens rechtvaardigheid en barmhartigheid eindeloos groter en verhevener zijn dan ons menselijk kunnen. Door trouw aan zijn geboden kunnen wij deel krijgen aan zijn koningschap.

Velen van u zullen ongetwijfeld denken dat het mooi is, zo'n geloof in Gods koningschap, maar dat wij mensen toch behoefte hebben aan iets concreets. Net als het joodse volk willen wij graag een zichtbaar koningschap. Onze koning en koningin Willem Alexander en Maxima maken iets zichtbaar van die nationale idealen en daar hebben wij behoefte aan. Ook toen Israël geen nationale koningen meer had en na de ballingschap een onzeker en kwetsbaar bestaan leidde, bleef het dromen van een koningschap. Eens zou er een zichtbare koning komen uit

het geslacht van David die definitief Gods heerschappij zou vestigen, zo hadden de profeten voorspeld en zo geloofden velen in het volk. Eens zou Gods gezalfde, de Messias, komen en dan zou Gods gerechtigheid werkelijk waar worden, dan zou er vrede tussen de volkeren zijn. Dat is ook de hoop waarmee het joodse volk bezielde was toen de Romeinen in hun land heersten.

Zo kunnen wij de evangeliën verstaan die ons spreken over Jezus als Gods gezalfde, de koning uit het geslacht van David, de koning naar Gods hart. Jezus zelf heeft veel over het koninkrijk gesproken dat geleidelijk aan zou groeien, het koninkrijk van gerechtigheid en vrede. Gods Rijk is midden onder u, zei Hij, het groeit als een zaadje uit tot een grote boom. Het is als een schat, waarvoor je alles verkoopt, om dat ene te kunnen bezitten. Het brengt heil en genezing en vergeving. Gods Rijk groeit in de harten van mensen. De omstanders die naar hem luisterden werden enthousiast en sommigen wilden hem met zich meevoeren om hun aanvoerder te zijn en te vechten tegen de Romeinen en hun collaborateurs. Zou Jezus niet de koning zijn die het land vrijheid en onafhankelijkheid zou brengen? Velen, misschien ook sommige van zijn apostelen, hebben dat gedacht. Maar geleidelijk aan werd hun duidelijk dat het koningschap van Jezus een innerlijke en geestelijke werkelijkheid is. Hij verloor velen van zijn enthousiaste aanhangers. Hij werd opgepakt en als een misdadiger behandeld en het volk had het gehad met hem. En als Hij aan het kruis hangt lachen de lokale autoriteiten hem uit en zeggen: Eens kijken of Hij echt koning is, of Hij echt macht heeft. Kan Hij zichzelf redden? Ook de soldaten en de andere misdadiger komen met datzelfde geluid: Als je koning bent dan kun je toch wel jezelf redden? Wat hebben we aan een zwakke koning die kennelijk geen enkele macht heeft?

Het koningschap van Jezus is kennelijk niet bedoeld om zichzelf te redden. Jezus is niet gekomen voor zichzelf. Aardse heersers bevoordelen vaak zichzelf, willen er zelf beter van worden, willen toenemen in macht en aanzien en status. Maar deze koning verliest zijn aanzien, verliest zijn vrienden, verliest zijn vrijheid, verliest zelfs zijn leven. Hij is niet gekomen om zichzelf te redden, maar om de anderen te redden. Hij is gekomen om te geven, alles te geven, zichzelf te geven. Zijn boodschap was heil en genezing en vergeving en liefde en daarvoor gaf Hij alles, gaf Hij zichzelf. De misdadiger die naast hem aan het kruis hangt en tot inkeer komt, verwoordt het heel zuiver: Hij heeft niets verkeerd gedaan, Hij heeft alleen maar goed gedaan. En nog op het laatst doet Jezus goed door de man te verwelkomen in het paradijs, in de heerlijkheid van Gods koninkrijk.

Christus is de koning. Dat viert de kerk vandaag. Maar zijn koningschap is niet van deze aarde, het beantwoordt niet aan de aardse maatstaven van een succesvol heerser. Zijn Rijk is het Rijk van de liefde dat gevestigd is toen Hij stierf uit liefde voor alle mensen. Zijn Rijk komt niet met macht, niet van buiten, niet als iets dat ons overweldigt of dat ons dwingt. Hij is een koning die maar één wapen heeft, het wapen van de liefde waarmee Hij zich zelf gegeven heeft. Zijn Rijk groeit in de harten van allen die in hem geloven en hem volgen op die weg van liefde. Dat koningschap van Christus is definitief, het kent geen grenzen, het reikt tot de grenzen van het heelal en tot de eeuwigheid. God heeft door Hem het heelal met zich verzoend en wil door hem alle mensen in zijn Rijk brengen. Wij worden uitgenodigd zijn onderdanen te zijn en zo mee te helpen zijn Rijk tot voltooiing te brengen. Uw Rijk kome, bidden we elke dag in het Onzevader. Moge door ons geloof, onze hoop en vooral onze liefde dat Rijk spoedig komen. Amen.